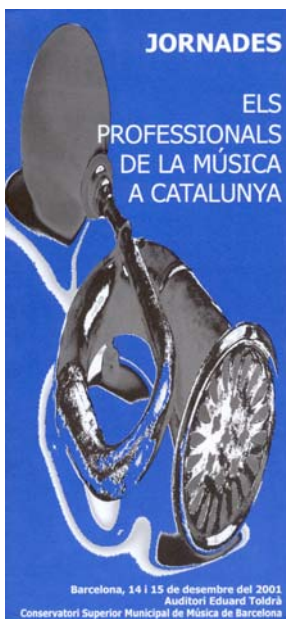

JORNADES SOBRE ELS PROFESSIONALS DE LA MÚSICA A CATALUNYA

(Barcelona, 14 i 15 de desembre de 2001)

MEMÒRIA

PRESENTACIÓ

Els dies 14 i 15 de desembre de 2001 van celebrar-se a l'Auditori del Conservatori Superior de Música de Barcelona les "**Jornades dels Professionals de la Música a Catalunya**". Organitzades pel Consell Català de la Música, s'ha de destacar que sense l'ajut institucional i la col.laboració d'algunes empreses privades i associacions del sector, aquesta primera trobada entre els professionals de la música no s'hagués pogut celebrar.

Si bé el Consell Català de la Música tenia la intenció d'organitzar un congrés sobre els professionals de la música al país -donant continuïtat a d'altres congressos organitzats per l'entitat-, finalment es va decidir que fossin unes jornades. Totes les associacions del sector van considerar que el moment era l'adient i no era qüestió de retardar un encontre d'aquestes característiques. És a dir, que la decisió de **canviar un Congrés per unes Jornades** no va ser pressa en absolut d'una manera unilateral sinó que es va fer conjuntament entre el CCM i les associacions que hi pertanyen.

Es així com l'encontre es va estructurar en base a diferents taules rodones, amb la participació en cadascuna d'elles de persones representatives del tema a tractar. En total es van dissenyar **5 taules rodones**, pensades per donar pas posteriorment al **debat amb el públic assistent**.

Les taules van ser les següents:

Divendres 14 de desembre de 2001	Dissabte 15 de desembre de 2001
▪ La situació contractual del sector musical	▪ La formació professional dels músics
▪ La difusió de la música feta a Catalunya	▪ L'associacionisme en el sector musical.
▪ La producció i promoció musical	

La poca tradició a participar en aquesta mena d'activitats per part del sector dels professionals va fer que el número d'inscrits estigués al voltant de les 60 persones, a les que hem d'afegir la trentena de participants en les taules rodones que també es van afegir com a públic en d'altres taules. Les diverses valoracions positives fetes pels representants de les diferents associacions de professionals ens donen a entendre que iniciatives com aquestes són el camí a seguir. Cal continuar fent pedagogia i millorar la nostra representativitat alhora que els socis de les nostres respectives associacions participin molt més i sobretot realitzin propostes positives, reals i viables de millora del sector professional de la música del país.

Tot seguit **presentem un resum de cadascuna de les taules rodones** amb les principals conclusions extretes, així com un resum de l'acte inaugural on vam tenir l'honor de comptar amb la presència del Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Hble. Sr. Jordi Vilajoana.

ACTE INAUGURAL

Com va començar dient el **Sr. Josep M. Busquets**, president del CCM, en l'acte inaugural, el motiu de l'organització d'aquestes jornades és conseqüència de l'anàlisi que el CCM, des dels seus orígens, va fer de la problemàtica de la música en el nostre país. "Tot plegat ha fet que hagi arribat el moment que **els professionals de la música**, com a part activa del CCM en el seu treball del dia a dia i colze a colze, **estudiïn i analitzin la problemàtica del món professional** tot aportant al món de la música en general la seva anàlisi i conscienciació de la seva situació. Els que componen, els que interpreten i editen, ... tots els professionals del sector han de fer propostes de quins camins s'han d'emprendre. Tot plegat sempre de la ma de les institucions del país, que ens han donat un decidit suport per tal que tot el treball pugui ser efectiu i trobar solucions i millores pel sector".

Acte seguit, el Conseller de Cultura, **Honorable Sr. Jordi Vilajoana**, va situar la tradició musical catalana dins del panorama general de la nostra creativitat cultural comentant que la nostra música aporta un dels actius més consistents. Des dels grans compositors, intèrprets, promotors, productors i mànagers i altres professionals del sector de la música catalana, des de la més culta fins la més popular, són un referent constant d'energia i també un instrument de

projecció a l'exterior de la nostra cultura. "La nostra música disposa en els diferents gèneres d'un seguit de figures consolidades, d'institucions, d'activitats i d'iniciatives que han demostrat la seva solvència, però com en tots els àmbits de la cultura, s'imposa de tant en tant una reflexió de conjunt i una anàlisi de la problemàtica existent i dels horitzons possibles". D'aquesta reflexió i anàlisi sorgiran "les propostes i alternatives que sens dubte ens faran avançar". El Sr. Vilajoana va continuar en la línia d'implicar en aquesta reflexió tant els professionals com l'administració, destacant que el gran beneficiari de tot plegat en serà el públic i la música.

Va concloure afirmant que **l'organització d'aquestes Jornades** resultava doncs, no solament adient sinó **plenament oportuna**, sobretot si tenim en compte que el conjunt d'associacions professionals que aplega el CCM porten mesos treballant i elaborant diferents propostes de millora de tot el col·lectiu de músics que els representen. Aquesta realitat que és el Consell i que aquestes posen plenament de manifest ens ajuda a fer millor les coses i sobretot a servir des de la música els interessos més generals de la cultura i del país.

L'Honorable Conseller després de fer un breu repàs de les principals línies d'actuació del Departament de Cultura en quant a música, va donar per inaugurades les jornades reiterant la disponibilitat per a la col·laboració i el diàleg, i el desig per arribar –tant com sigui possible– a una bona entesa i contribuir així per fer de la música un dels actius que sempre caldrà tenir en compte si volem un país amb una cultura de qualitat i amb vocació universal.

TAULA 1: LA SITUACIÓ CONTRACTUAL DEL SECTOR MUSICAL

La taula rodona que va tractar aquest tema estava integrada per les següents persones:

Jordi Blasco, advocat laboralista;

Fèlix Camprubí, vocal de l'Associació Professional de Representants, Promotors i Màners de Catalunya (ARC);

Antoni Mas, President del Sindicat Professional de Músics de Catalunya i membre de la Federació de professionals de les Arts–Secció Música;

Xavier Solà, Cap dels Serveis Jurídics de l'Associació Catalana de Municipis.

Manuel Sanz, Assessor del Síndic de Greuges, com a moderador.

Cal recordar que la taula rodona va estar moderada pel Síndic de Greuges, institució creada pel Parlament de Catalunya per defensar al ciutadà enfront dels abusos o mala gestió de les administracions públiques catalanes. La imatge que es dona dels músics és la d'un col·lectiu més o menys bohemí, amb inseguretats i manca de rigor, de serietat i de la conseqüent inseguretats jurídica, malgrat que un dels principis del dret ens marca que els mateixos treballadors no poden renunciar als seus drets. Per tant, si el músic gaudeix d'uns drets o si la mateixa llei els dona, no en pot renunciar. Aquest és el context en què l'Assessor del Síndic va emmarcar el debat.

Principals aportacions en el debat a tenir en compte:

- La Llei deixa molt clar que la figura del músic s'ha d'ubicar dins d'una relació de caràcter laboral.
- També queda clara la postura del sector que reconeix en la mateixa llei de règim laboral una sèria dificultat per a les empreses. És de difícil compliment.
- No hi ha, o es desconeix –pels principals responsables del sector– que hi hagi actuacions d'inspecció de treball.
- Les mateixes administracions incompleixen la legislació vigent.

- Estem en un canvi de tendència claríssim. El ministeri està escoltant als representants del músics. Aquests –gràcies a l’existència de diferents i plurals associacions del sector- poden arribar a acords entre l’administració i el sector per fer lleis més reals i per tant que es puguin complir per totes les parts. Fins el 30 de juny hi ha temps per arribar a acords dins del sector.
- Un 10% dels contractes són correctes (seguint el que marca l’actual legislació). Són els que corresponen a les orquestres i sales on es programa música d’una manera habitual i estable.
- En un 30% dels contractes, la relació laboral gira al voltant d’una contractació de serveis.
- Un preocupant 60% és en negre totalment. Aquesta és la xifra on està el problema!
- Bona part dels municipis han començat a liquidar el deute referit als drets d’autor (acord amb la SGAE).
- Tot i que explícitament la Llei de bases de règim local no contempla l’organització d’espectacles i festes majors, és una activitat que la major part d’ajuntaments tenen assumida.
- Concretament, els tres elements susceptibles de millora de la Llei referida als músics de què parlem, són:
 1. El sistema de cotitzacions a compte i les corresponents regularitzacions anuals.
 2. La inseguretad jurídica que el mateix sistema provoca, tant a la part que contracta com als treballadors al dependre de liquidacions complementàries distanciades del moment de realització del treball, i la determinació definitiva de les quotes d’ambdues parts que han d’ingressar.
 3. Que les normes actuals dificulten l’efectivitat del sistema i que no faciliten a les parts el seu compliment.

- Cal treballar cap a una legislació en matèria de cultura (no laboral, que és competència de l’Estat) que permeti a les diferents administracions afectades fer actuacions més positives i més creatives.
- Cal un control més estricte de les comissions de festes que amb diner públic contracten en negre. Convé airejar el tema. En aquest sentit, el Sr. Xavier Solà ha fet una proposta al sector de negociar per eliminar aquest problema, amb el compromís de fer arribar a tots els músics que “accepten contactes escombraries” que no vagin a actuar a les festes majors, i que això també ho compleixin els representants. És l’única manera que la llei es compleixi.
- En aquest moments els representants de les diferents associacions del sector estan treballant conjuntament amb l’Associació Catalana de Municipis per elaborar un model consensuat de contracte.

- Encara no estem en un país musicalment normalitzat. En molts indrets de Catalunya la presència de la música en viu es limita a una setmana a l'any.
- En general s'opina que hi ha poca implicació, per part dels músics, pel que fa referència al desenvolupament cultural i musical del país. A diferència d'altres sectors culturals, falten empreses culturals portades per professionals del sector musical.
- Falta la part patronal del sector. Cal que s'assumeixi la part empresarial ja que la pròpia administració –llevat dels grups estables– no ho pot fer.
- A nivell de l'administració fins ara hi ha hagut ajuts a la producció teatral, però en canvi no n'hi hagut per a la musical.
- La manca de part patronal o empresarial evidencia el fet que no hi ha negoci en l'organització, producció i gestió d'activitats musicals i per tant és un sector que convé protegir.
- Es suggereix la necessitat d'un estudi de dret comparat entre diferents models arreu d'Europa i del món occidental en general.

TAULA 2: LA DIFUSIÓ DE LA MÚSICA FETA A CATALUNYA

La taula rodona que va tractar aquest tema estava integrada per:

Ricard Ardèvol, President de l'Associació de Professionals de Representants, Promotors i Mánagers de Catalunya (ARC),

Jordi Fàbregas, Director del Centre Artesà Tradicionari,

Oriol Perez, Coordinador de la Xarxa de Clàssica i Jazz a Catalunya (JMC),

Oriol Picas, Cap del Servei Tècnic Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona

Gabriel Jaraba, Cap de Projectes de la Direcció de Programació de Televisió de Catalunya.

Max Sunyer, Vice-president de l'Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya / FPA- música.

Xavier Cubedo, delegat a Catalunya de l'AIE–Artistes, Intèrprets o Executants, que actuà com a moderador de la taula.

Principals aportacions en el debat a tenir en compte:

- ARC, com associació té la voluntat de funcionar no tan sols com a venedors de músics o grups musicals sinó també com assessors, que és com en realitat desenvolupa el seu treball.
- El rock català està estable. La fusió i el mestissatge estan “entrant”, amb un interès molt gran per part del públic i funcionant molt bé a nivell de contractació.
- Quan un grup català, cantant en castellà, funciona aquí a Catalunya, com els Estopa posem per cas, ràpidament perd la identitat catalana, i de la petita discogràfica d'aquí passa a una gran de fora.
- Els “catxets” d'aquests grups pugen molt, i els ajuntaments d'aquí tenen un pressupost molt per sota dels pressupostos dels municipis de fora de Catalunya.
- Quan es pregunta a la joventut actual per la seva preferència musical, si parlem d'un sector de joves entre 14 i 18 anys, bona part d'ells prefereixen una discoteca mòbil que no pas música en directe. Perquè?

- Els cantautors estan passant per un moment delicat. Les vendes de discs i la contractació ha baixat moltíssim. Aquest fet pot ser degut a la manca de difusió en els mitjans de comunicació, i sobretot a les ràdios, ja que malgrat el pacte de percentatges de música en català aquests no s'estan respectant.
- Els “grans” continuen sense trobar substituïts.
- Si no hi ha un clar recolzament de l'administració serà molt difícil que la música de cantautors en català tiri endavant.
- Molts dels temes que es tracten en aquest debat estan sobre la taula des dels anys 70, per tant es venen arrossegant durant massa anys. La diferència està que ara hi ha molts més estils, i per tant més músics que s'hi dediquen. Però els problemes del món de la música són endèmics.

- No hi ha legislació, no hi ha circuits, no hi ha difusió,
- Tenim la sort d'estar en un país amb molta iniciativa. No falten ni músics, ni idees, ni propostes noves. El problema és el pas següent. Aquesta nova música que generem ens l'hem d'estimar. S'opina, en general, que no s'estima prou.
- El complexa que les “coses d'aquí” tenen un regust massa català l'hem de deixar córrer. En contrast, quan

es viatja pel món el primer que fan els demés és ensenyar-te allò seu propi. En canvi, sembla que nosaltres vulguem ocultar allò nostre. Cal un canvi d'actituds.

- Si els mitjans de comunicació i els responsables de donar difusió a aquesta música fan explícit, sigui com sigui, que producció musical pròpia té qualitat, inventiva i diversió, aconseguiran que amb aquest reconeixement aquesta música sigui més consumida i tingui més substrat.
- Les discogràfiques han marxat perquè no es ven la música en català o la del país.
- Manca una presència seguida i constant de la música feta a Catalunya en els mitjans de comunicació.
- Estem en una situació de “si no se sap on va, acaba sempre a un altre lloc”. Cal una declaració de principis de cap a on volem anar.
- Cal fer una clara diferenciació entre aquella música que té un públic, que té un consum i un hàbit de ser escoltada -sigui o no música enllaunada- de la música que no. De l'activitat que necessita una subvenció, d'aquella que no.
- En el context d'un país petit i amb els recursos limitats cal, sabent cap a on volem anar i explicant-t'ho, una opció més clara i específica. El “cafè per a tots” no porta enlloc.
- Falta una política educativa envers els intèrprets, que aprenguin a connectar amb el públic. Calen uns repertoris més habituals, uns programes més atractius.
- Malauradament en els concerts de música clàssica cada cop el públic és menys jove.
- Cal una inversió en el públic del demà.

- Posar en evidència la manca d'un paisatge sonor a Catalunya. En tots els mitjans de transport, el que se sent és música d'importació o música de llibreria (la més barata). Exemple: el metro de Barcelona.
- Aquesta manca de paisatge sonor a Catalunya s'evidencia sobretot perquè quan entres a França t'adones que entres a França, i quan entres a Alemanya passa el mateix. Hi ha una identificació, igual que amb el menjar, el vestir, el beure. Nosaltres no tenim això ni ningú se'n preocupa.
- A part dels circuits habituals de música en viu que intenten fer el que poden per tal que els locals sobrevisquin, aquestes sales amb prou feines ho poden aconseguir. Cada cop n'hi ha menys locals d'aquest tipus i sobreviuen pagant malament als músics.
- La música pateix una discriminació en els diaris, ja que s'ha de pagar per informar de les actuacions o concerts. Parlem de les cartelleres, que en el cas dels teatres i cinemes tenen la presència solucionada. La música instrumental catalana no surt, és desconeguda.
- Les franges horàries de divulgació musical són molt deficientes. S'han d'ampliar.
- Cal equilibrar el mercat consumista i fer la pressió que calgui per tal de garantir la presència de la música feta a casa nostra.
- Durant els primers anys 70 hi havia una xarxa de periodistes que van formar part d'una xarxa de complicitats. Aquesta és la que va permetre que un tipus de música que en aquell moment era marginal protagonitzés, tot i a la contra, aspectes cabdals en el panorama cultural i polític del país. Per tant, cal una complicitat entre el fet musical, els seus protagonistes i els difusors.
- La sensació de perplexitat actual és que estem en un país democràtic, més o menys normalitzat, en un lliure mercat (abans se'n deia capitalisme) i estem en una societat on mai havien hagut tants mitjans de difusió com ara. Però, on està la convergència entre el món de la creació cultural i els grans vehiculadors de la societat de la comunicació?
- Estem en un paisatge sonor en el qual la música segueix sent irrellevant. Hi ha música a les escoles, conservatoris, uns bons professionals, ... però la societat com a tal consumeix i vehicula una sèrie de necessitats lúdiques, d'entreteniment i de consum, i fins i tot de sociabilitat a través de productes sonors amb components musicals, però que no representen una vinculació amb la música com a tal.
- No hi ha apropiació de la música per la societat. Hi ha molta difusió i soroll però poca pedagogia d'aproximar i d'introduir la gent al fet musical. S'hauria de recuperar entre tots l'esperit de complicitat. És un tema de *lobby*. Cal crear una posició de *lobby* en el sector.
- ¿Perquè en el moment de la transició democràtica tots els grups teatrals independents són capaços de transformar-se en companyies professionals i de gestionar els bens propis locals i circuits comercials com a empreses? En l'actualitat, els teatres programen en la clau de teatres independents: Dagoll Dagom, Comediants, ... i no en "clau" del que s'estilava llavors "Paco Martínez Soria", o "L'Amor Venia en Taxi". Perquè el sector musical no ha pogut gestionar i crear un sol local?
- La televisió pública ha de fer efectes de compensació del mercat. No obstant, cal tenir present que els diners públics arriben al 33% del seu pressupost, quant les televisions públiques dels països europeus (mitjana) arriben al 100% o gairebé. Per a nosaltres representaria 1.000 pessetes d'impostos anuals a l'any, quan a un italià o francès seria de 15.000. Per citar un exemple aproximat. El pressupost de tot el Canal 33 per tot l'any 2002 és el pressupost del programa "Operación Triunfo". Què passa?

- La televisió pública, tot i les seves limitacions, pot fer més del que fa, intentant recuperar i establint aquestes complicitats i connexions, i aplicant-t'hi imaginació per estudiar el poder superar les dificultats.
- Quan el sector musical es compara amb el teatral ens adonem de les diferències organitzatives i conceptuals entre l'un i l'altre.
- Convenen més jornades o actes, com els organitzats ara pel CCM, per tal d'anar fent avançar, mica a mica, al sector i unificar posicions, ja que el món de la música és molt dispers.
- Des del músic fins el públic existeix una cadena on hi intervenen diferents professionals. És necessari que el músic pensi en el públic. La mentalitat del músic romàntic del segle XIX aïllat de la societat ha de canviar. Cal ensenyar aquest aspecte en els conservatoris.
- La música té hàbitats molt diferents, cada un d'ells amb agents diferents. Cal ordenar les programacions i saber-les comunicar bé. D'activitats se'n fan però la "manera" com es comuniquen és poc ordenada. No és el mateix quant la iniciativa sorgeix d'un agent o d'un altre.
- L'administració té l'obligació de conèixer bé el seu territori i cobrir les mancances incentivant, sinó és el propi mercat el que es regula.
- La música feta aquí ha de ser rendible, i ara no ho és. A partir de l'any 75 tots els grans grups de contractació i discogràfiques han marxat de Catalunya. Perquè no es rendible?
- El 93% de la població espanyola (dades de la SGAE) no ha assistit mai a un concert de música clàssica. Els índexs de lectura són inferiors als de Tailàndia (amb tots els respectes per aquest país). Estem davant d'una mancança d'hàbit, prendre'n consciència i fer-hi el que calgui per tal que, a mitjà termini, canviïn les coses.
- Cal promocionar l'assistència a concerts per part d'alumnes d'ESO i batxillerat. Cal crear o ajudar a crear aquesta cultura d'assistència a concerts.
- Estem en la societat del "soroll informatiu". El que cal és gent que ens ajudi a pair i que filtri tot allò que hi ha.

3. TAULA: LA PRODUCCIÓ I PROMOCIÓ MUSICAL

La taula rodona que va tractar aquest tema estava integrada per:

Marisol López, responsable d'Oficines del Consorci Exterior de Promoció de la Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Daniel Negro, promotor cultural i organitzador del Festival de jazz de ciutat vella i director del club de jazz Harlem Club.

Jaume Lleixà, director comercial de l'Orquestra Simfònica del Vallès.

Jordi Penas, director de l'Institut Català de les Indústries Culturals.

Carles Sala, delegat de música de la Generalitat de Catalunya.

Jordi Turtós, director del Mercat de Música Viva de Vic.

Ramon Muntaner, delegat a Catalunya de la Societat General d'Autors i Editors, va actuar com a moderador.

Principals aportacions en el debat a tenir en compte:

- Cal que els productes que es fan a Catalunya tinguin una projecció no tan sols en els temps sinó també a la resta de l'Estat i com a productes d'exportació. Sobretot que el que es fa tingui un seguiment posterior. A ningú se li ocorreria finançar el disseny d'un cotxe i no controlar el seu resultat a la pràctica.
- Tenir la preocupació de crear productes on els creadors s'hi vegin reflectits, buscant mercats oberts i no tancats. Productes de molta qualitat no passen de la presentació en un festival o en un cicle. Cal buscar la rendibilitat. El que dèiem de fer un seguiment.
- A vegades es critiquen els ajuts o suports que reben "els grans", però és evident que aquests obren mercats. El "què més tens com ..." funciona. Això s'ha d'explicar. Altrament, aquests ajuts no s'entenen.
- La majoria de productes culturals musicals sorgeix del món de l'associacionisme, que ha vist la necessitat d'aquesta mena de productes. A l'hora de professionalitzar això hi ha problemes. Cadascú va pel seu compte. Cal coordinar i que existeixin sinèrgies que permetin una regeneració, cadascú cuidant-se de lo seu.
- Cal potenciar el tema del mecenatge i millorar la llei.
- Som conscients que els temes culturals són una esponja que fa que per molts recursos que hi haguessin sempre en faria falta més.
- S'ha d'intentar crear productes que vagin més enllà de l'autoconsum en el país.
- L'administració ha de fer un esforç per comunicar tot allò que està fent.
- El panorama musical català està canviant i la indústria musical ha d'entendre-ho.
- Els mitjans de comunicació han perdut el valor difusor de la música com a cultura.
- La música genera llocs de treball, i no tan sols pels músics sinó també per altres feines. Parlar de música també és parlar de professionals de les arts escèniques. Cal crear llocs de treball, indústria i negoci.
- Hi ha incongruències en la gestió cultural. Un cor, a no ser que estigui sota la protecció d'una gran institució, no pot ser professional. Perquè està dins de sector dels aficionats?
- Es fa difusió però sempre des d'una visió molt personalista, esperant sempre que el periodista de torn hi estigui interessat. No hi ha una política cultural en els mitjans de comunicació. El marc no existeix, només notícies breus.
- El públic no està preparat. No hem educat. S'ha creat una visió de la música elitista. No s'ensenya al joves músics què hi ha fora de les seves portes.
- Calen notícies prèvies als concerts. És una manera de preparar al possible públic. Les visions dels crítics no són imparcials, són personals, com és lògic, però amb una visió molt purista sense tenir-ho en compte tot.
- A molta gent del sector li agradaria anar a presentar projectes a l'ICIC però encara no s'està en aquest nivell. Estem en el nivell de la promoció cultural. Encara hem de créixer.

- De la mateixa manera que quan es llegeix un fragment d'un text es cita l'autor, no es fa o gairebé mai es fa citar l'interpret i l'autor del fragment escoltat.
- Televisió i ràdio han d'anar a l'uníson emetent les mateixes músiques si el que busquem és impacte. A d'altres països s'han arribat a acords respecte als drets d'autor a canvi d'una forta difusió i promoció. Aquest tema no s'ha tractat mai.

4. TAULA: LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DELS MÚSICS

La taula rodona estava composta per:

Xavier Balfegó, Director de l'Escola de Música Freqüències de Vilanova i la Geltrú (EMIPAC).
Josep M. Vilar, Cap d'Estudis de l'Escola Superior de Música de Catalunya (excusà la seva presència degut al mal temps)
Teresa Roig, directora de Conservatori Superior de Música de Barcelona.
Maria Serrat, Directora General del Conservatori Superior de Música del Liceu
Enric Vázquez, professor de la Universitat Politècnica de Catalunya.
Cèsar Calmell, secretari del CCM, actuà com a moderador enlloc del Sr. Josep. M Escribano, que degut a la mort d'un familiar íntim li va ser impossible poder assistir.

Principals aportacions en el debat a tenir en compte:

- Solem utilitzar el terme professional com a sinònim de responsabilitat enfront de tot amateurisme. També el fem servir com a sinònim de qualitat en el servei, imparcialitat, manca d'arbitrarietat, ...Un professional segueix un procés continu de recerca i perfeccionament per assolir l'objectiu de poder continuar desenvolupant la seva tasca amb capacitat. Per tant el terme professió és dinàmic.
- Quines tasques en concret inclou la professió de músic? Crear obres musicals, arranjar-les, dirigir conjunts instrumentals o vocals, tocar un instrument musical, en directe o en estudis, ... És només això? També pot incloure's la docència a diferents nivells i estils, la investigació musicològica, l'edició de partitures, el maneigament, la producció discogràfica i musical en general, l'organització de concerts, la crítica i en general el periodisme musical, etc.
- No es sol incloure aquestes darreres activitats en el concepte de músic. Però és indiscutible que per tal que es produeixi el fet musical cal que existeixin.
- Quins són els períodes de desenvolupament professional? Si entenem que la formació és un procés de desenvolupament personal que comença amb la formació inicial i conclou amb la jubilació, la professió demana una constant posada al dia.

De ram superior o universitari

- Els estudis superiors musicals fins ara en mans dels conservatoris i la recerca musicològica.

El professional de la música lleugera o moderna

- El pes històric de l'autodidactisme ha estat important i cada cop hi ha més escoles de música que s'han adaptat a la millora o aprofundiment d'aquests professionals.

El professor de música

- Les universitats formen als especialistes per a la Primària, sent un col·lectiu que no es considera músic sinó mestre. Els conservatoris i altres centres superiors s'encarreguen de formar als professionals de tots els altres nivells educatius. La majoria de professionals viuen la docència com a segona opció, a la que arriben després de descartar la dedicació a la interpretació.
- Es demanen unes capacitats diferents per a cadascuna d'aquestes sortides professionals, però en realitat són subprofessions incloses en la del músic, que hauria de dissenyar-se pensant en una formació integral..
- La professió és un procés continu de formació i de socialització. És per això que es destina el 2% de les quotes de la Seguretat Social a aquest concepte i que després reverteix en el FORCEM (Fundació per a la formació contínua).
- Cal una major consciència per part de tots els professionals del sector d'aquesta necessitat de formació continuada.
- Cal una estructura pedagògica per adults d'aquest sector. Hi ha una autèntica mancança.
- L'educació musical és una educació artística i per tant ha d'estar fonamentada en uns valors. No tots els ensenyaments s'han de regir pels aspectes de la competitivitat.
- L'oferta pedagògica dels centres ha d'estar adequada a les necessitats d'aquests canvis de l'educació musical, fomentant la innovació, investigació, interrelació entre diversos camps, etc.
- Cal un foment de la música contemporània, que és la d'avui, i també de les noves tecnologies.
- El repte del segle XXI sembla ser que serà la cultura i el oci. Tothom s'ho creu menys els protagonistes d'aquesta cultura i oci? Què passa?
- El 4,5 % del PIB pertany a la cultura, sent el quart sector més productiu de tots. Els primers són la banca, la construcció, el comerç, i darrera hi és la cultura, de la qual una part important és música.
- Les empreses culturals també són remarcables: representen el 4,8 % del total d'empreses a Catalunya (aquesta dada no és massa diferent de la resta d'Espanya), i els assalariats a Catalunya són un 11,6 % del total. Per tant, és important que veiem que a nivell professional hi ha un mercat de futur.
- El nombre d'espectadors va ser 4.500.000 l'any 2000, mentre que a l'any 1999 van ser 3.500.000. Això demostra que ha existit un increment important. I no mencionem l'any 98 perquè encara es fa més patent. Estem doncs en un sector en creixement. Tanmateix hem de tenir present que el 75 % del total d'entrades és gratuït, si no fos així s'haurien bellugat molts diners, de 6.000 15.000 milions. Totes aquestes dades són oficials, i totes aquestes elles són la punta de l'iceberg.

- Si és veritat que hi ha totes aquestes sortides professionals que donen cobertura a l'esmentat creixement econòmic, què passa amb el reconeixement dels seus estudis i com es formen aquests professionals? A tot arreu hi ha un intercanvi entre la formació (reconeguda administrativament) i el mercat laboral. A Catalunya i a Espanya, com es què s'està amb secundària? Què passa? D'entre 3.784 centres que té el Departament d'Ensenyament, de música n'hi ha 176, i 30.000 alumnes d'un total de 1.000.000. Amb aquestes xifres lògicament la preocupació també és proporcional. Cal una implicació més clara, directa i més proporcional a la realitat cultural i social, i sobretot a les expectatives de futur per tal de no quedar al marge d'altres països de l'òrbita occidental.
- El nou pla d'estudis representa un reconeixement de tot el que suposa la vida musical.

- Només a Barcelona les escoles privades representen el 44% del total de l'alumnat d'estudis musicals, un altre 14% es situa en el seu cinturó. La realitat de tot això és que el 66% són centres privats i el 34% públics. En el segon cinturó (6 comarques aproximadament) i ha un 16% del total de l'ensenyament musical, i d'aquest un bon percentatge de privats i molts menys de

públics. En el 30% que resta (30 comarques) n'hi ha 11 comarques que no tenen cap escola de música, ni pública ni privada. En aquest territori el percentatge de públic és més gran que el privat. Què vol dir això? Que quan hi ha una gran demanda és el sector privat el que l'està cobrint. Hem de tenir en compte que en aquest sector ningú es fa ric, i en moltes ocasions són un petit grup de professors o mestres que amb moltes ganes i empena creen una escola de música.

- La vinculació professional amb el món de la universitat es produeix des de dos vessants: una, acostant cada branca o especialitat a la música, i una altra, buscant i trobant en els propis currículums els components musicals. En aquest doble sentit s'està treballant. Contràriament a l'opinió general, els diferents pensaments, científic, tècnic, polític, artístic, ... estan molt vinculats. El pensament és únic amb especialitzacions posteriors. El músic està en la confluència entre les ciències i les lletres. En aquest sentit el pensament general universitari és clar.
- S'estudia entre els assistents a les jornades la possibilitat d'una sèrie de carreres curtes o mòduls professionals al voltant del món musical.
- Tant des de les escoles de música, almenys privades, com des dels conservatoris s'està investigant perquè hi hagi una formació professional.
- El públic pregunta a la mesa el perquè hi ha tants músics estrangers a les orquestres. És que no són bons els nostres músics, no surten preparats? La resposta és que aquest no és el problema. És una qüestió numèrica. De la mateixa manera que USA guanya més medalles als Jocs Olímpics ja que té més atletes, també té més músics.

- Referent a aquest tema també es relaciona amb el tema de la globalització. Es puntualitza que no s'ha d'oblidar que aquest procés hi és present en tots els àmbits, i per tant, si no es posa fre encara n'hi haurà més presència de músics estrangers. Es tracta que els nostres músics també estiguin a fora.
- Hi ha una certa confusió respecte als professionals que es dediquen a la docència musical a Primària. Estan ben preparats? S'hauria d'explicar qui hi ha a cada lloc, Primària, Secundària, escoles, conservatoris, ... i clarificar el grau i nivell de cadascun. S'opina que és un tòpic continuar pensar que és el professor de biologia qui amb les hores que li sobren es dedica a la música. Aquestes idees fan mal al sector. Amb dades a la mà s'ha de demostrar quina és la realitat, i mostrar als professionals que s'hi dediquen, també en completa ignorància, la imatge que tenen d'ells els propis companys del sector.
- Assistir a concerts de música en viu és molt important per anar creant públic i crear possibilitats de futur. Els mestres, professors i pares tenen molt a fer en aquest tema. Convindria donar-hi el suport institucional per anar creant públic. Cal fer una feina que a d'altres països fa molts anys que s'ha fet i aquí encara no. Tenim la obligació de preparar el públic de demà.
- Cal redefinir el grau mitjà musical. Ha de tenir un títol professional, i a més a més, han d'existir diplomatures, llicenciatures i doctorats en música, com existeixen a la major part de països. Perquè no es fa en música el que normalment es fa en altres professions o matèries en el sistema normal?

5. TAULA: L'ASSOCIACIONISME MUSICAL

En aquesta taula van participar els següents representants d'associacions musicals:

Josep M. Balanyà, President de l'Associació Catalana de Compositors.

Jordi Codina, Vice-President de l'Associació Catalana d'Intèrprets de Música Clàssica.

Lluís Marrasé, President de l'Associació de Cantants i Intèrprets Professionals en Llengua Catalana.

Joan Millà, President de Joventuts Musicals de Barcelona.

Joan Vinyals, President de l'Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya.

Josep M. Busquets, President del Consell Català de la Música, qui va actuar com a moderador.

Durant molts anys les diferents associacions musicals han estat les que han mantingut la nostra societat dins del món de la cultura i han permès donar continuïtat i permanència a la nostra identitat com a país, i són les que han mantingut la nostra manera de ser. Aquesta estructura social, afortunadament, s'ha mantingut i ens permet en l'actualitat tenir una visió plural d'aquesta realitat.

- Hi ha un cert escepticisme general en el tema que ens ocupa, i aquest és el pols que es respira en el carrer. Quan hi ha feina el músic sol oblidar-se de tot i, en canvi, quan no n'hi ha vol que tot funcioni.
- És molt, molt difícil organitzar un col·lectiu d'aquestes característiques. Però s'està fent una bona feina.

- En aquest sentit la creació de la Federació d'Artistes busca fer la pinya més grossa.
- L'associacionisme musical professional ara està passant un bon moment, i és per això que ara també arriba la part més dura.
- No es pot oblidar ni perdonar els anys de la dictadura. El mal fet a nivell cultural i associatiu va ser considerable. En un país plenament normalitzat les associacions culturals no caldrien. No obstant en tots els països continuen sent necessàries. Es tracta d'anar obrint camins. Un cop són transitables cal continuar i cal obrir-ne d'altres.

- Hi ha desequilibris entre el concertisme mig i el jove amb tots els grups i orquestres que venen de fora.
- Es valora molt positivament el retorn al diàleg amb l'administració. Malgrat això, molta gent que porta molts anys en el tema associatiu té la impressió de tornar a explicar el mateix. No hi hauria manera de tenir una continuïtat?
- Cal un sindicat o una associació que aglutini el col·lectiu de professors d'escoles i conservatoris de música. La patronal està creada però no la part dels treballadors. Aquest tema no s'entén per part dels grans sindicats.
- Cal un circuit o circuits per tal que tot tipus de músiques circulin pel país. És un tema que les associacions fa temps que reivindiquem. El coneixement del país s'ha de fer "patejant-lo".
- El col·lectiu de músics malgrat tot està augmentant en qualitat i en quantitat.
- Seria convenient que totes les administracions a tots nivells, enlloc d'organitzar o promocionar directament, ajudessin al col·lectiu d'associacions de la societat civil que organitza o dinamitza cultural i musicalment, enlloc de competir amb ell.
- No donar per vàlida la consideració que la música sinó es rendible des d'un punt de vista econòmic no està considerada. Si únicament tenim en compte aquest plantejament anirem cap enrera. La rendibilització ha de ser cultural, i si en algun moment ho arriba a ser des d'un punt de vista econòmic, molt bé.
- Es fa necessari el mapa escolar, valorant les necessitats d'ensenyament musical del país. No s'ha fet i cal fer-lo. Sense aquest mapa els municipis s'han llançat a crear escoles municipals de música. Grans ajuntaments dissenyen el seu mapa escolar sense tenir en compte les escoles privades que hi ha a cada districte.
- S'hauria de reconèixer tota la feina que han fet les associacions. Hauria d'existir un suport més clar i explícit a les associacions, sense necessitat de la subvenció per activitats. Un suport que assumís part dels nostres projectes, i que anualment poguéssim saber de què disposem pel nostre funcionament i activitats.
- La llei del mecenatge hauria de ser més completa, La desgravació ha de ser del 100%. Si els sistemes de control funcionen, la societat no hauria de tenir por a una nova llei de mecenatge que funcioni i que sigui realment part del motor de la cultura del país.
- Es demana a l'administració que compti amb les administracions i que no creï realitats fictícies paral·leles.

- En la declaració de la renda, a més a més dels apartats per a la religió catòlica i les ONG, es demana que hi hagi un apartat per a la cultura, entenent per cultura els artistes i les seves associacions, no els edificis. L'art el fem nosaltres i no els edificis on actuem, la música enregistrada la toquem nosaltres, músics de carn i ossos, i no veiem enlloc els grans beneficis que teòricament generem. A on van parar?
- S'ha trobat a faltar una ponència o una reflexió que vinculi o reflexioni l'art i la política. L'art i per tant la música no són apolítics.

